

זיהו מחקיה

היה לנו בית בפרי טיפוסי לסביבת, הבניוי קירות טבים וחוואר ביןיהם, שהיה מכוסה ברובו בלוחות צפחה כחולים אפורים. הבית היה בעל שתי קומות, בשליטה החלק שבו חיים ביום, ולמעט הדרי השינה. מעיליהם היתה העליה שוגם לה חלק נכבד בחיים, ובחויות של הילדים. תקופת אחת חשובה הייתה בה כשהגרעינים לミニיהם הובאו לשם ופוזרו בכל שטחה (כנדאה לייבוש). מתפקיד הילדים היה לערבע את הגרעינים, ככלומר, היינו הולכים מסביב על ארבע, שכפות הידיים חופנות תחת הגרעינים והרגליים עשוות תנועות שונות ובר כל יום במשך זמן. מבון שזו הייתה גם הזרמנות למלחמות ומשחקים שהיו מחוץ לתוכנית. תפקיד אחד היה לעלה כשמולאו צנצנות הדיברות, שנשוו בתקופות של איסוף גרגירים יער, או חסנו שם.

חוץ מבא, הייתה עסק-קבוע בעבודות המשק, כמונו כולנו השכם בבורך, עם דליים, גיגיות וצעדיין ליעד לחיפוי אובמניות, פטל וכו'. כשהילדים כולם היו מלאים והחל להיות חם חזרינו לאירועים בזker. לאחר ניקוי, אמא הייתה משתמשת בהם לריבות ולפטנים. העשיה והחיקים נעשו בקומה התחתונה. בעיקר, בחדר גדול ששימש למטבח ולאוכל. עמד שם תזוזן ענק. אינני יכול להסביר על התגבור אחרה, מאשר על קומוקט. קפה שפומד עליו קבוע, תמיד מלא לבלי מי שזקוק לו.

מבון שהיו כאן אדרונות, שלוחן וכסאות. האופיני בהם שכולם היו חטובים מפץ או מזוריים. שם אכלנו ובכלל מכןו. גם משחקי הילדים פברו בעיקר שם. החדר שליד, היה מה שנקרא "סלון", שבו היגנו חגים או קיבלו אורחים, כאן היו לנו הייחיגות הקטנות", שאמא יושבת ליד הפסנתר וניגונה ואנחנו שרים או פשוט מקשיבים לה.

הריהוט היה כהה, כבד, פשוט ומאוד נעים. לא הייתה הרגשה שאסורה לגעת, לדרכ, או להכנס מחוץ למקובל (שני ההורם לא אהבו אווורה בית צו), פשוט לא נכנסו לשם يوم-יום.

בקומה העליונה היו חדרים לשינה או למחלה. עמדו בהם מיטות כפריות פנקיות, אדרון ושולחן רחצה.

לפני הבית היה ספסל קבוע. בקיז, הוא היה מלא עציצים, ולידו שני עציצים של עצי דפנה. מאחוריו הבית הייתה גינה גדולה והמיוחד בה היו בה ערוגות פרחים ליד הירקות. אני זוכרת תמיד את ההורם עובדים, ורבה ביחיד. אמרה בשדה הכל שיכלה. גם בקצ'יר - בחרמש, וגם בסחיבת שקים. בשתיו שבאה היה חורש, והוא חורשים בפרוח, אחד הילדים היה עוזר לו לפעמים בהובלה במושבות. השאר הולכים ליעד לאסוף ולhabין פרימות עצים. אבא היה מביא אותם בערב בעגלת הביתה, מבקעם בגזרן וממלא בהם את הסכבה שאחורי הבית.

עד ימת הזבל הייתה חלק קבוע מהנווע שלפני הבית. כמעט קבוע לפני הסדר, או האי סדר של הערמה זו את טיב הבית. למעשה הייתה פעילות מתמדת בבית. בין הזמנים היוימי תפירה משפחתייה. קדמה לכך נסיעת ההורם לקנית בדים שונים, וישבת תיכון משותפת: מה תופרים, איך תופרים, שבאו היה שותף מלא ל"איך". וכשהוחלט שעיל שמלת של תהייה רקמה, היה הוא המציג (דרך אגב, גם כשרקמתי אני, היה הרבה פעמים הציר, וזאת oczywiście רק שבעודת יד היא בולה יצירה עצמית. לא אהב שיעיטה). בחורף כלום עסקו בעבודות יד. הגברים בעבודות עץ שונות, והנשים ברקמה, סריגות וכו' ...

בערב תמיד היה קריאת ספר חלק מסדר היום. על מוסיקה, על הצגות לעיתים - על כך לא יותר. לעיתים נהגו ללבת לנשף, לריקודים. במיוחד אני זוכרת מהבית את טעם החגיגים והשבחות. אבא בא מהאייפל, מבית מאדרתי (סבא היה שוחט). אבל משום זה הייתה לו דחיה נוראה לדתיות. למרות שאף רגע לא ניסה להתחש ליהדותו. אפשר לתוך כך דוגמא את ההודאה שקיבלו: אם מישו מציק לנו על רקע יהדותנו, להזכיר מיד - ולא, קיבל את עונשנו בבית. וכך אני זוכרת בין התמונות הראשונות שלי בבית הספר, את שני אחיו הגדולים נלחמים בהפסכות בחירוף נפש, כשהשא� ילי היהודים פומדים בדרדרה מסביב, ובוודהי מקלים אותנו שאיננו מקבלים את הבוז והמכות

ושותקים. למורות שאما לא דיברה, הייתה בוגראה שותפה מלאה לדרך זו, פשוט קשה לי לזכור שפעם רחמה או נחמה - כשהם חזרו חבולים ומכבים, פשוט הייתה בשקט מטפלת בהם שיש לטפל ועובדת לסדר היום.

אם דוקא רצחה מסורת ודת והיתה צדקה למצוא דרך לפשר ולהעביר לפחות חלק מרצוניה. מבוןأكلנו כשר ושמנו על כך מאד, ביום של "דונקא" אצל אבא היה יכול רק ללבת לאכול בחוץ מה שרצה, כי שום דבר לא הובא הביתה.

ביום שישי החלה אוזירית שבת של בישול לכל השבת, ניקוי בית ובני הבית וכולם היו מתלבשים בגדים שבת. ארוחת ארבע כבר הייתה עם עוגת שבת ובערב ארוחה בשדיות חמה. לפני הארוחה הייתה ברכה. והעיקר - היינו יושבים ושרים ותמיד ניסתה אמא ללמד גם איזה שיר מהארץ (ביחוד כשהיה שליח באיזור ושידע לשיד). אכלנו, ולפעמים עוד המשכנו לשיד. ועד היום אני זוכרת את הפעם המוערת של שולחן השבת בשיתור הבית חשוב.

שבת רק האכילו את חיות הבית או חלבו - ולא פבדו. חזק מהיתר מיויחד, מהרב, בעונות בזענות מאד (בעטים רחוקות מאד) בארוחת בוקר היה קפה עם מבחר עוגות. ובצהרים שוב שרנו ובילינו ("אצל" נט אצלו היה על בסיס תפוחי אדמה) לא תמיד הלכנו לבית הכנסת בבודר אבל מדי פעמי הלכנו כולנו. לדוב אמא הייתה הולכת בלבד. לכל חג היה "דHIGH" שלו, "טעם" שלו. אמא הקפידה מאד, לשלב את כל סמלי החג המסויים, גם בונגאים, גם בתפריט. אולי לא היו תפילות ארוכות אבל את הברכות או התפילות, שהיו שייכות,ABA התפלל תמיד. למורות שנדרמה לי שדי שמח בשסבאו (אבא של אמא) היה בא ומחליף אותו בתפקיד.

בפסח היו מתאפסים רבים מהמשפחה ואנשים שאما חשבה שלא יהיה להם היכן לבנות את החג. הכל ישבו על כדים וספות מסביב לשולחן לקריאת ההגדה. אייננו זוכרת שום סיום, פשוט נרדמתי באחת השעות. מבון שקדם לכך ימים של כביסה, שפשופים והכשר כל kali, ופתיחה ארguna מיוחדת שהיא שיר רק לכלי הפסח.

היו חגים שביעיר התרցזו בבית הכנסת. כמו סוכות ושמחת תורה. בסוכות הייתה סוכה אצל משפחה בכפר, בחדר מיוחד וכל שנזה קישטו אותה. כולם באו לראותה, המchioch היה שהיה תריס בגו, שפתחו אותו שנכנסו לשם. בוגראה הייתה מאד עתיקה ומאוד יפה (דומה לסוכה שבמוזיאון ישראל). בבית הייתה סוכת הגן הופכת לסוכה ושם אכלנו כל הימים. קשה לתאר הכל: נדמה לי שאכללו הלבוש

של אמא היה בהתאם לכל חגו. למשל היה כובע "דצינגי" ממין אחד לשבותות. לחג כמו ראש השנה ויום כיפור – כובע אחר. אבל, היו גם חגים שהיה לה כובע עם פרחים, או בכלל בפה שכלה פרחים.

קיבלו הרבה חוויות בבית. ונדמה לי שבkoshi אני זוכרת מה התרחש בביתם יהודים אחרים, או איך נדראו אמהות של חברים לוגיל. פשוט הבית היה מרכז מאד פעיל, וממלא מכל הבחינות. כמובן שהיינו חלק בעבודה ובבית. שני אחיו היו מסדרים את הרפת לפני שהלכו לימודים. וונחן בכללה היה שותף דצינגי בירתה בכל העבודות הקשות, שמעון עזר יותר בבית אצל אמא. הייתה זו תקופת קשה מאוד וההורגים פשו הכל כדי להמשיך ולקיים את הבית. שנייהם היו עסוקים בכל מיני עבודות מחוץ לבית, בכל האיזור. יחסית לשאר היהודים היה להם יחס מיוחד מצד הגויים מסביב. אבל בית לא שכח להזכיר לנו את הפקידנו כיוהדים: להתעלות מעל שאר התלמידים בבית הספר. לדבר גרמנית טובה ובכלל שאבר היהודי יתעלה מעל האקרים מסביבו. נקודה זו הייתה לא אחת לנקודות התנוגשות, עם חלוצים שבאו אלינו להכשרה. כשהבא דרש מהם נקיון ולדעתה: למה, ואיך עושים כל דבר במשק וכן לפנות לספרים וללמוד את בעיות החקלאות.

בשאננו ארצה, רק אחרי התלבטויות הם החליטו להשאר בקבוצה. אמא מצאה חברים בבית אלף וגם אבא בנראה הסתדר. אבל מרירות שהיו זמן קצר הדגוiso במריבות וחתלוiso לעבור לרמת יוחנן. אני חשבתי בגלל חברים שאלייהם התקשרו – ההחלטה הייתה אז של אבא, שאחרי שהיא במחנה דכאו ודראה את המשטר הפשיסטי, לא רצה שום תנועה קיצונית. אני זוכרת שפע טילילנו ל"קן" שבנו לבנים הגדולים בבית אלף: נבנסנו, והוא נדהם. ולא אחת היה אומר לי: "שמאל קיזוני – זה יוליך לבסוף לפטרון של 'ימין קיזוני'" ולזה לא דצה להיות שותף. מרירות שאבב שירה מכל המינים, והיה שר הרבה, לא אהב את השירים הרוסיים, שראה בהם כפין טשטוש לשלטונו האמת.

לאבא היה קשה יותר בקבוצה. הוא היה אדם סגור, ולא היה סבלני בשנסו לפתח סגידות זו – זה היה ניתנן רק לחברים קרובים מאוד. היו לו קשיי שפה ולמיטה אינני יודעת כמה שהבין וידע פברית. בכל זאת הבין את צרכי הזמן, ונסה גם לשנות דברים בהתאם להבנתו. למשל עניין "הגידול" ברפת או מרפה מלאכותי כפתרון למזון הפרות. דברים שכיוום מובנים עליהם. ברפת מצא את מקומו, הרבה בזבוקות שמואל קרניאל ז"ל. במוותו של שמואל הוא ממש נשבר, ולא שכח אותו לרגע, עד יום מותו.

חברים לא חסרו לו, אבל היה לו קשה, חסרו לו אידועי תרבות
והאווריה מטיב בוגון קוונצרטים, הציגות, אולי גם ערך ריקודים
בנוסף שאהב. בשנים שהיו שכנות עם משחת דינסטג, הייתה
המרפסת הופכת למשתח ריקודים של אבא ויהודי, כשותפה זיל
ואמא זיל יושבים ועווזרים בשירה ובזחוק.

בעיותיו של פנחס מאד הקשו עליו. בטקר אני זוכרת שהסביר לי
פעם שהוא רואה את הקוצי בבר שאין לו דרך לשנות, או להקל בקשימים
שפנחס נכנס בהם. הוא חשב שהדרך שאלך בה פנחס נראית לו, והוא,
שגדל על עקרונות של נתינה למולדת, היה בוודאי עושה אותו דבר.
اما, בזמנים אלה, היה יותר בעלה יזמה וקדם כל התעקשה ללמד
את ושרה "שהילדים לא ייכרו אותה". ובכלל הנגנתה מהפעילות
הקבוצית. למרות שגם לה חסרו סטמנטים מ"הבית" או מהחיים שהיתה
רגילה בהם. כשאבא נפטר היה לה קשה מאוד. אבל היא, שלא רצתה
מעולם להבין אנשים שנשברו ולא חזרו לחיים, גם דרשہ זאת לגבי
עצמה. על ידי פעילות יומומית, והשתתפות פטילה בחניון,
שאזו נולדו ילדיהם הראשוניים, התاؤשה וחיתה כadam בזכות עצמו,
ולא כמו שהיא שזוקק לתמיינה, לרחמים. את העربים, שביהם הבדידות
מורגשת יותר, היפה אז לפעלויות בחוגים, במילדיות שפה, תניך וכל
מה שיכלה ובמובן קריאה. למיטה הינו מاز ביחס והפכו לא רק
לאמא ובת אלא לחברות ממש. בשנים הם נסחה לא להפיק עלי, ולא
לדרוש מני יתר על המידה, כשהאלכתי לסמין עברה משבר. למרות
שלפעמים באה והלבנו להציג או קוונצרט, דבר שהיה בשביבה ממש כמו
איזה אור גדור, היא הייתה מאד מאושרת באירועים אלה. אחר כך
הפכו חלק זה מזה. למרות שעבדתי למשך שבוע. נפגשו כל יום,
וכשנולדו הילדים נהיתה הסבתא חלק בלתי נפרד משפחתו: כבר בגיל
МОקדם מאד הם למדו שכשאמא כועסת, הולכים לרמת יוחנן לסתאות.
שם הם היו מתאוזנים על כל מה שיש להטאוזן ובפרט חווירים לישון
בבית ולהתפיס פוד קודם. מבון שבשים שצבי למד היה לי אמא
לעזרה הרבה. מעולם לא הייתה לנו בעיה שאיזה ילד לא רצה אותה.
הם למדו שכשבתה חולה, הילדים הולכים אליה ודואגים לה בכל מזג
אוזויר שלא יהיה. התרגנו - כולנו - שהיא חלק שמספרים ומתייצאים
אתה, כל אחד בנפרד. גם בשנים האחרונות שנעשתה לה קשה יותר
ללבת, התראינו כל יום. הילדים באו אליה באופן חופשי, עם או בלי
חברים. גם כל חברי הרגוiso אצלם תמיד בבית. ולא אחת היו
באים גם לבדים.

מאד אהבה לקרוא ספרים שקראנו ולשוחח עליהם, בשנים אחראונות
השתדרה גם לקרוא ספרות מודרנית, כדי לדעת מה קורא דור הנכדים,
והיתה משווה את השינוי בצדquet הכתיבה: מה היה אסור בזמןה -

מפניים היום ללבוב. היא נהיתה להם ממש לאשת סוד. הם ידעו שהיא זוקקה לעזרה וושא Sor לחייבת שהיא תבקש. זה היה החלק הקשה ביותר בשביבלה, למשל כשהלא יכול היה לסדר את החדר. לפטמים היגייני נתונה ממש בלחץ חחרות, כשידעת שלא טוב בשביבלה לסדר, ופשוט לא הספקת להגיע בזמן. לפני שהיא כבר התחלת לסדר עצמה, זה נראה לה כעין בשזה, שהיא איננה יכולה בכלל לשרת את עצמה. מאוד חשוב היה לה להיות אסתטית ולא מוזנחת, זו הייתה גביה איזו גאות, וחוץ מזה ראתה בזאת איזו פועלות התחשבות בדרך העיר יותר, שיש לעשותה.

בשבבי כתוב את ספרו, הייתה היא זאת שראתה לעצמה גם זכות וגם כחוּבה לקרוא ולנסות להבין את ספרו והיתה גאה בהישגיו כמו שהיתה גאה בהישגgi נדב, הוא היה לה בן. למרות שהיא ויכוחים, וויכוחים קשים, ראתה זאת מבון מלאיו בחלק במשפחה. מעולם לא נסתה להתערב בדרך בחירה שלנו. היא דאגה בזמן שתהיה בתובת גם לבפיות אינטימיות ואחר כך נתנה לנו להחליט. במריבות משפחתיות ידעה לקחת כל צד, ולפשר. במשך כל השנים נסתה להחזיק קשר עם כל המשפחה, גם אלה שעבדו לים ובאמת בשנים לאחרונות הופיעו אורחים שלא ראתה אותם שורות שנים, שרצו לדעת את קורות המשפחה שלהם ואחבו לשם ספורים מהימים של ההפר. .

יותר ויותר שיחות היו לנו על חייה. יותר היה מספרת, אך רצתה לדון גם על אירופאים שונים בחיה ולפעמים החלה לתהות אם שתה אכן מה הייתה יכולה, במצב של אז, לעשות אחרת? היא ידעה שבשנים גורליות, נכפו עליהם הדברים בגול הסביבה אם גם לא תמיד הובנו פעולתה על ידי המשפחה, הקרובה או הרחוקה.

ככלוי חוץ מאוד השתדלה להחזיק את עצמה. אבל היו דברים שמש דרכו אותה, למרות שבדרך כלל הייתה יכולה לשנותם. הפרידות היומיומיות נעשו קשות עליה, ומאוד סבלה עד שעלייה חזקה או שנדבר היה בא. ממש הייתה סופרת את הימים. היו לה הרגלים מסוימים איתם והם חסרו לה מאד. למרות שידעה שבערב תהיינה חברות שתבואנה אליה, שהיתה קשורה להן מאוד. אם לא בא משחוא, הייתה דואגת מאוד.

היא סבלה מאוד מקשבי השמיעה, הרוגישה שכבר לא הבינה תמיד מה שאומרים לה, ולזה הייתה מהוסרת סבלנות ולא הייתה מרוצה מעצמה. הרובה עולות, זמן של "קליטת העליה" שלנו עלו לה בזמן אחדון. וב███ כוכם הייתה לפטמים מרירות שקדם לא נתנה לנו להרגיש בה ותמיד רצתה שנעבד על כך. חילופי שלטון באדרץ היה לה באסונן-טיבען. היא ראתה בזאת כחולה לשנות ד-30.

אם אָמָה הִתְהַאֲגָדָה בְּדָרְכָה. אָמָה עִם חִיִּים מְלָאִים, מְפֻנִינִים –
וְלֹא חַבֵּי קָלִים, שְׁחִיתָה תְמִיד עִם רָאשׁ מוֹרָם. אָמָה שְׁדוֹרֶשׁ מַבּוּנִי מִשְׁפָחָתָה,
דּוֹרֶשׁ הָרְבָה, לִפְחוֹת קָרוֹב לִמְהָ שְׁדָרֶשָׁה מַעַצְמָה וַיְזַעַה לְתַתְהָרְבָה. לֹא
הִי גְבוּל וְלֹא הִי חָשָׁבוֹן לִמְהָ שְׁנַתְנָה לְמִשְׁפָחָה וּנוֹדָמָה לֵי שְׁכָר גַם לְגַבֵּי
כָל חַבְרִיה וּסְבִיבָתָה.

שׁוֹלֶה.